

1893

AU POT D'OR

In 1893 kwamen enkele Hasselaren bijeen in "Au Pot d' Or", een herberg op de hoek van de Grote Markt en de Kortstraat, om er de oprichting van het Leesgezelschap te bespreken. De feitelijke stichting vond dat zelfde jaar plaats in De Scherpsteen, op de hoek van de Demerstraat met de Lombardstraat.

Drukker-uitgever Euaen Leën voelde de nood aan om een vereniging van katholieke intellectuelen op te richten die via ontmoeting en uitwisseling van ideeën kon wegen op het maatschappelijke leven in Hasselt en Limburg.

Mede-oprichters waren advocaat Paul Bellefroid, studiemeester Lode Plessers, dichter en stadsbeambte Victor Nickmans, onderwijzer Jozef Robyns, rijksambtenaar Hubert Swennen, E.H. kapelaan Felix Coenegrachts en E.H. kapelaan Karel Van Swijgenhoven.

Au Pot d'Or heette oorspronkelijk "Le Clef d'Or" of "Den Gulden Sleutel" en stamde uit de 15de eeuw. Het is woonhuis geweest, handelshuis en herberg.

Au Pot d'Or, hoekhuis rechts, begin 20ste eeuw.

Op de kadasterkaart van 1885 zie je hoe smal de Korstraat vooraan was en ze was nog smaller op het einde van de straat (hoek met de Kiekenmarkt of Fruitmarkt).

In 1940 werd het pand gesloopt om de Kortstraat, die redelijk smal was, te verbreden.

Kort daarna werd de hele huizenrij die grensde aan Au Pot d'Or tot aan de Fruitmarkt afgebroken om ook de doorgang tussen de Grote Kerk en de andere hoek, die slechts twee meter breed was (foto onder rechts), te verbreden.

Links zicht richting Grote Markt, rechts richting Fruitmarkt met de nauwe doorgang.

In de Scherpesteen werd het LGS boven de doopvont gehouden en vonden ook de eerste vergaderingen plaats.

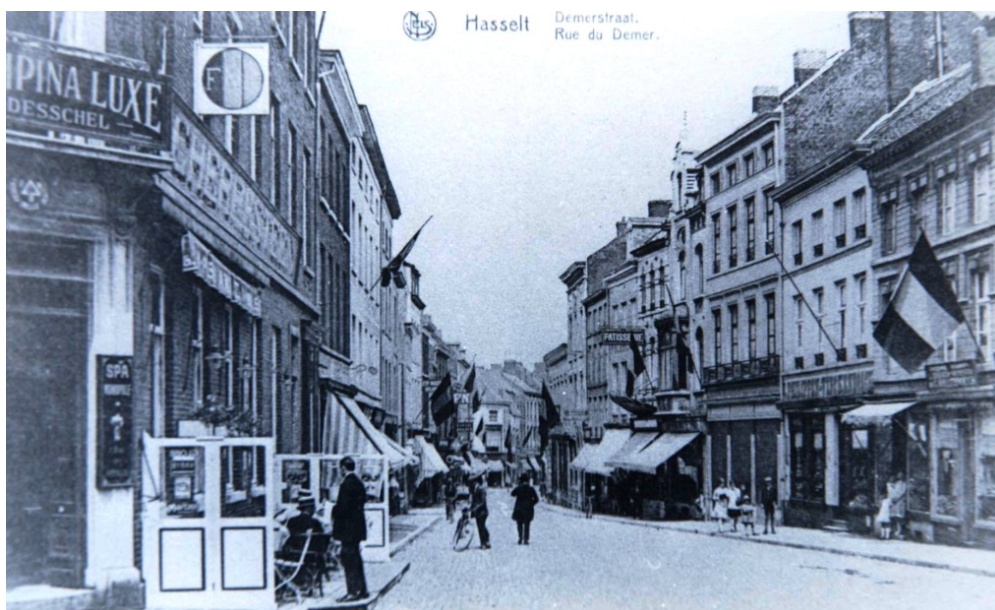
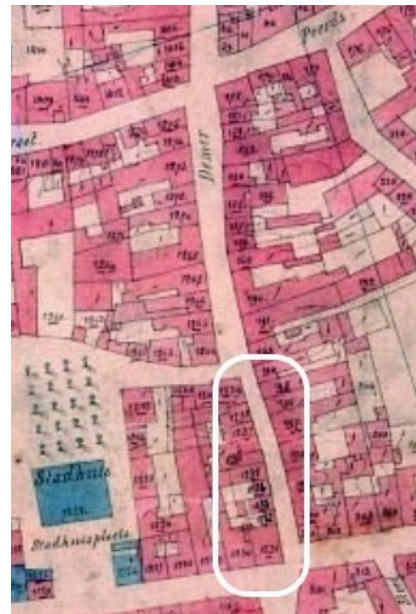
DE SCHERPESTEEN

Het Leesgezelschap werd er gesticht op 13 maart 1893. Op het einde van dat jaar telde de vereniging reeds 30 leden.

De oude Scherpesteen dateert van de 16de eeuw. In de 17de eeuw was het een belangrijk gasthof, waar in de 17de eeuw Maria de Medicis verbleef en de latere paus Alexander VII. Het pand is ook woonhuis geweest, nadien weer herberg, brouwerij, even ook kunstgalerij, en uiteindelijk steeds handelszaak.

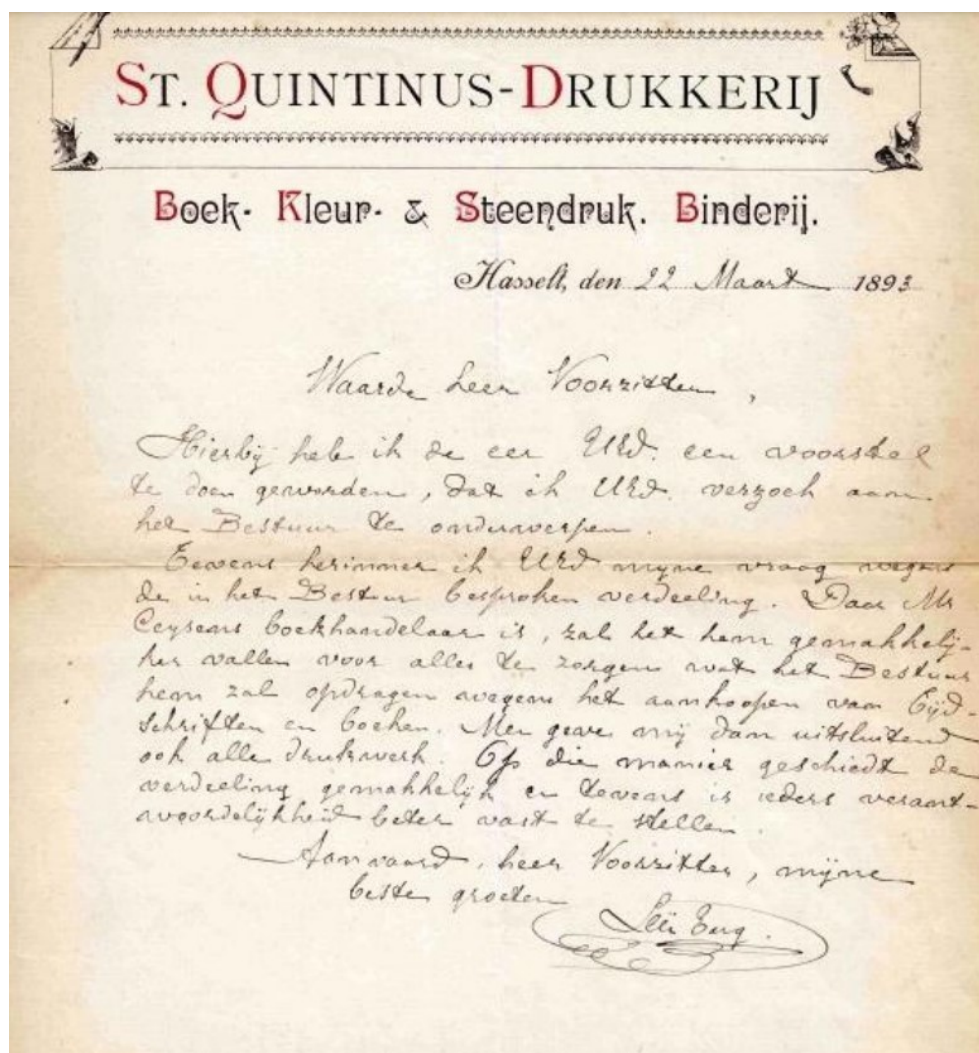
De oorspronkelijke Scherpesteen stond ongeveer 6 meter meer richting Botermarkt, waardoor de Demerstraat aanvankelijk redelijk smal was, zoals te zien op de gouache van Paul Bamps uit 1890 (witte gebouw links) en op de kadasterkaart van 1850.

In 1867 werd het pand herbouwd richting Groenplein, waardoor de Demerstraat een heel stuk breder werd. Ook de aanpalende huizenrij in de Demerstraat werd toen gesloopt en heropgebouwd.

De Scherpesteen (hoek links) tijdens het begin van de 20ste eeuw.

Een van de oudste geschriften uit ons archief, daterend van slechts 9 dagen na de stichting, van de hand van stichter Eugene Leën.

Hasselt, den 22 maart 1893

Waarde heer Voorzitter,

Hierbij heb ik de eer Ued. een voorstel te doen geworden, dat ik Ued. verzoek aan het Bestuur te onderwerpen.

Eveneens herinner ik Ued. mijne vraag wegens de in het Bestuur besproken verdeling. Daar Mr Ceysens boekhandelaar is, zal het hem gemakkelijker vallen voor alles te zorgen wat het Bestuur hem zal opdragen wegens het aankopen van tijdschriften en boeken. Men geve mij dan uitsluitend ook alle drukwerk. Op die manier geschiedt de verdeling gemakkelijk en zovoort is ieders verantwoordelijkheid vast te stellen.

Aanvaard, heer Voorzitter, mijnen besten groeten,

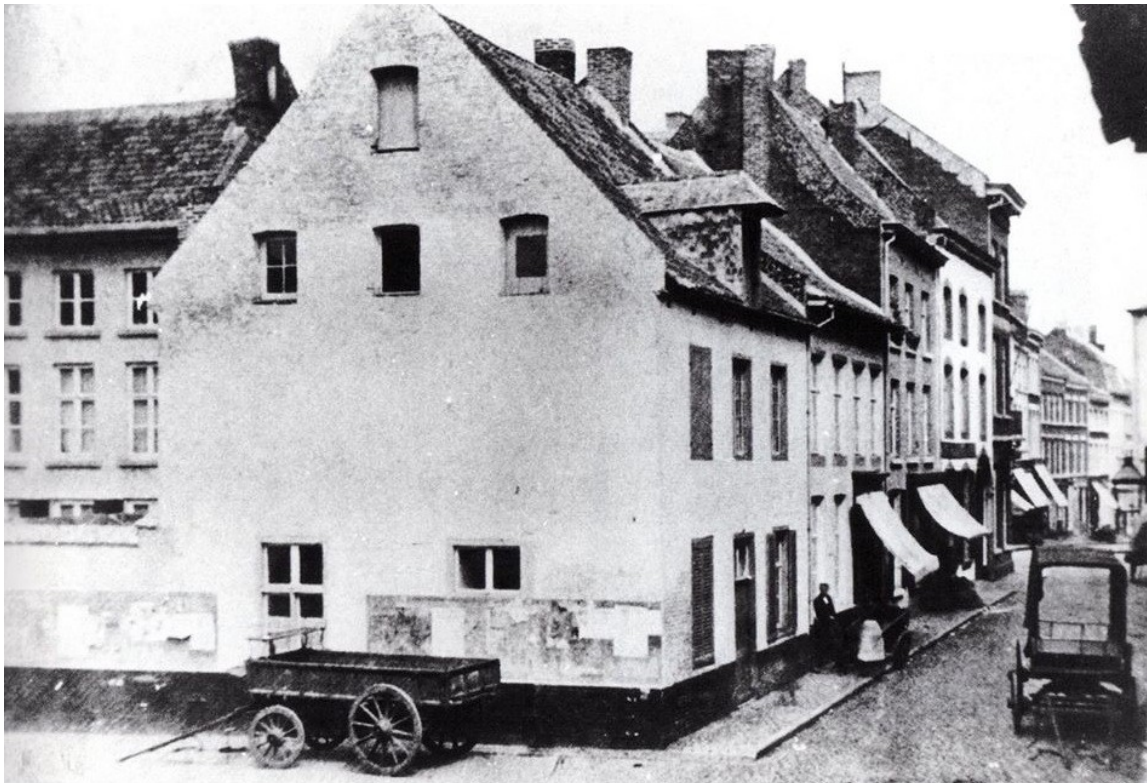
Eugeen Leën

1971 – 1991 - 2024

De Scherpesteen werd meermaals verbouwd en huisvest sedert de jaren '60 de optiek van de Christelijke Mutualiteit.

Het Leesgezelschap vergaderde in De Scherpesteen tot in 1898, toen het verhuisde naar "Het Haasken", om de hoek in de Lombardstraat.

Het hoge huis achteraan is De Scherpesteen, het aanpalende witte pand ervoor met de ronde poort Het Haasken.